

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/159/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316207195
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2316207195.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobkyne: C. V., narodená X.X.XXXX, bytom Q. XXX/XD, J., zastúpená splnomocnencom: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., IČO: 47 241 543, so sídlom Hlavná 6, Šaľa, proti žalovanému: E. T., narodený XX.X.XXXX, bytom Q. L. XXXX, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária BĀNOS s.r.o., IČO: 47 551 372, so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, o určenie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 8C/184/2016-221 zo dňa 13.7.2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd pripúšťa späťvzatie žaloby v časti o určenie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. Q. L., zapísaným na Liste vlastníctva č. XXXX ako parcely č. 4220/6, 4220/8, 4220/13, stavba s. č. XXXX - stolárska dielňa na parcele č. 4220/6, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti ruší a konanie v tejto časti zastavuje.

II. V ostatnej časti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

III. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyň právo na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 132 ods. 1, § 136 ods. 1, 2, § 137 ods. 1, 2, § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané a medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žili v spoločnej domácnosti v druhovskom pomere do apríla 2012, pričom žiť spolu začali v byte v J. a odtiaľ sa presťahovali do Q. L., kde sa stolárska dielňa prispôbila na bývanie. Stavba domu sa realizovala od 25.6.2003 do 9.11.2004. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobkyňa nemala finančné prostriedky na to, aby mohla realizovať stavbu alebo sa na stavbe podieľať. Túto skutočnosť mal súd prvej inštancie preukázané z potvrdení o zamestnaní. Žalobkyňa po ukončení školy nastúpila do zamestnania ako zdravotná sestra v Nemocnici akademika Derera v Bratislave, kde pracovala od 1.8.1998 do 31.12.1999. Následne od 12.1.2000 do 14.4.2003 bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Teda v prípade, že aj keď by mala príjem, rozhodne by z neho nemohla financovať stavbu. V ďalšom období sa stala živnostníčkou. Ako to vyplýva z jej daňového priznania v roku 2003 podnikala so stratou - 170.172 Sk a v roku 2004 bola v strate - 33.045 Sk. Žalobkyňa sa ani v ďalších rokoch podnikania

nedostala zo straty, resp. len v roku 2005 podnikala so ziskom 11.318 Sk a v roku 2011 so ziskom 970 eur. V priebehu výstavby rodinného domu sa dňa XX.X.XXXX narodilo sporovým stranám dieťa - H. T.. Nemožno predpokladať, že počas tehotenstva alebo po narodení dieťaťa sa žalobkyňa podieľala na výstavbe rodinného domu. Čo sa týka finančných prostriedkov, ktoré podľa vyjadrenia svedkov - rodičov žalobkyne dostala žalobkyňa od svojich rodičov, tak tieto finančné prostriedky boli použité na kúpu nehnuteľnosti - obchodu, ktorý žalobkyňa nadobudla do svojho výlučného vlastníctva. Nemožno predpokladať, že by existovala čo aj konkludentná dohoda medzi sporovými stranami, na základe ktorej by bolo mlčky dohodnuté, že dom sa stane podielovým spoluvlastníctvom. Žalobkyňa mala skúsenosti s nadobúdaním nehnuteľností, keďže uzatvárala kúpnu zmluvu, na základe ktorej od „Jednoty“ kupovala do vlastníctva nehnuteľnosť. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňa od počiatku si bola vedomá toho, že nehnuteľnosť vlastnícky patrí len žalovanému. Žalobkyňa v priebehu celého sporu neuviedla, akú sumu investovala do výstavby rodinného domu, uviedla, že robotníkom na stavbe varila a tiež, že zabezpečovala nákup stavebného materiálu, čo však špecifikovať nevedela. V spore nebolo preukázané a z obsahu dokazovania nevyplýva, že by sporové strany konkludentným spôsobom uzavreli dohodu, že dom, ktorý sa stavia bude v podielovom spoluvlastníctve sporových strán tak, že každý z nich bude podielovým spoluvlastníkom v 1/2-ici. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný žiadnu konkludentnú dohodu neuzatváral, resp. nebol si toho vedomý, že žalobkyňa mala mať podiel na nehnuteľnosti, ktorú staval a financoval. Žalovaný staval na svojom pozemku, ktorý nadobudol na základe kúpnej zmluvy. Žalovaný požiadal o stavebné povolenie, ktoré mu aj bolo vydané. Žalovaný financoval stavbu, a to jednak z finančných prostriedkov, ktoré dostal od svojich rodičov, z pôžičky od T. L. L., ako aj z vlastných finančných prostriedkov získaných z podnikania. V spore výsluchom svedkov bolo preukázané, že stavbu domu zabezpečoval a organizoval žalovaný, ktorý výstavbu domu aj finančne zabezpečoval. Výlučne žalovaný splácal a spláca úver investovaný do výstavby domu. Je nespochybniteľné, že rodinní príslušníci tak žalobkyne, tak žalovaného, pomáhali pri výstavbe domu. Zo svedeckých výpovedí bolo zistené, že žalovaný vyplácal každého, kto sa na stavbe podieľal, okrem otca žalobkyne, ktorý finančné ohodnotenie odmietol. Žalovaný počas celého sporu dôrazne odmietol, že by existovala dohoda o založení podielového spoluvlastníctva k domu, ktorý staval.

4. Súd prvej inštancie uložil žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému, ktorý mal v spore plný úspech, trovy konania vo výške 100 %.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie písomne žalobkyňa prostredníctvom jej splnomocnenca z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z vykonaných dôkazov nie je vôbec zrejmé, že výstavbu rodinného domu finančne zabezpečoval len žalovaný a že sám žalovaný mal dostatočné množstvo finančných prostriedkov na zabezpečenie tejto výstavby. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že peňažné zdroje na financovanie výstavby rodinného domu čerpal žalovaný jednak z vlastných a jednak z požičaných peňazí. Vlastné peniaze mal mať žalovaný z podnikania, pričom v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie v rámci výpočtu vykonaných dôkazov v tejto súvislosti uvádza, že žalovaný je vlastníkom dvoch obchodných spoločností. Žalobkyňa však namieťa, že okrem toho, že obe obchodné spoločnosti žalovaný nadobudol až po tom, ako bola stavba rodinného domu dokončená a skolaudovaná, v konaní nebol príjem žalovaného z podnikania, ani výška tohto príjmu nijako preukázané. Ďalším zdrojom vlastných peňažných prostriedkov žalovaného bol podľa bodu 14. odôvodnenia rozsudku zostatok na zrušenom stavebnom sporení žalovaného vo výške 46.026,40 Sk, čo je cca 1.528,-€. Ostatné zdroje, ktoré mal žalovaný do stavby rodinného domu investovať, už boli zdrojmi „cudzími“ a patril medzi ne úver z T. L. L. a.s. vo výške 300.000,-Sk, teda cca 10.000,-€. V čase stavby rodinného domu žalovaný mohol disponovať a na výstavbu domu použiť hotovosť vo výške cca 11.500-€, čo určite nie je suma, ktorá pokryje náklady na výstavbu rodinného domu. Aj keby žalovaná akceptovala skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že ďalšie zdroje vo výške cca 10.000,- € mal žalovaný dostať od svojich rodičov a použiť na výstavbu rodinného domu, ani táto suma by na výstavbu rodinného domu zrejme nepostačovala. Žalovaný nemohol mať sám dostatok prostriedkov, ktoré by mu umožnili v celom rozsahu financovať výstavbu rodinného domu, ako to v odôvodnení rozsudku konštatoval súd prvej inštancie, resp. že gro realizácie výstavby tohto domu muselo spočívať v prácach (murárskych a ďalších), ktoré boli v danom prípade zabezpečované v rámci tzv. občianskej výpomoci, ktorú poskytovali rodinní príslušníci účastníkov alebo ich známych buď bezodplatne alebo za „kamarátsku cenu“, čo napokon vyplynulo i z vykonaného dokazovania. Taktiež sama žalobkyňa sa na výstavbe podieľala podľa svojich možností a schopností a to tým, že pravidelne varila robotníkom pracujúcim na stavbe a tiež tým, že priestory stavby

upratovala. Rovnako nesprávne a dôkazmi nepodložené je i skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nemala žiadne finančné prostriedky, ktorými by sa mohla podieľať na financovaní výstavby rodinného domu. Súd prvej inštancie mal síce za preukázané, že v období, kedy sa rodinný dom staval, žalobkyňa podnikala, avšak vzhľadom na skutočnosť, že v daňových priznaniach žalobkyne za toto obdobie bola vykazovaná strata, prijal záver o nemajetnosti žalobkyne. Avšak daňové priznanie, hoc vykazujúce stratu, nemôže byť relevantným podkladom pre takýto záver. Z daňových priznaní žalobkyne vyplýva, že v roku 2003 mala žalobkyňa príjem z podnikania vo výške 376.681,-Sk, teda cca 12.500,-€ a v roku 2004 vo výške 591.290,-Sk, čo je cca 19.627,-€. Je síce pravdou, že v daňových priznaniach za uvedené roky sú výdavky vyššie ako príjmy, výsledkom čoho je daňová strata, avšak do výdavkov sa v účtovníctve nezahŕňajú len vykonané peňažné operácie (platby), ale aj rôzne ostatné výdavky, ktoré nemajú povahu peňažného plnenia a ktoré sú zaúčtované interným účtovným dokladom bez pohybu peňazí (napr. odpisy hmotného a nehmotného majetku, zostatková cena vyradeného hmotného a nehmotného majetku, vzniknutá škoda a pod.). Inými slovami povedané, vykázanie daňovej straty ešte automaticky nemusí znamenať, že podnikateľ všetky dosiahnuté príjmy použil - minul na podnikanie, v dôsledku čoho mu nezostali žiadne peňažné prostriedky. Žalobkyňa v konaní taktiež tvrdila, že okrem svojho príjmu z podnikania, podieľala sa na financovaní stavby rodinného domu i z prostriedkov, ktoré jej v priebehu výstavby poskytovali jej rodičia. Súd prvej inštancie mal poskytnutie týchto prostriedkov za preukázané, avšak nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne a vyjadrením svedkov - jej rodičov, že boli použité na financovanie výstavby rodinného domu, keď mal za to, že tieto peniaze žalobkyňa neinvestovala do výstavby rodinného domu, ale ich použila na kúpu nehnuteľnosti - predajne, ktorú nadobudla do svojho výlučného vlastníctva. Toto skutkové zistenie súdu prvej inštancie nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa súdu prvej inštancie uzatvorením kúpnej zmluvy s „Jednotou“, na základe ktorej žalovaná nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti - obchodu, mala sa žalobkyňa stať skúsenou v otázkach vzniku vlastníckych práv k nehnuteľnostiam a v otázkach registrácie vo verejných registroch, čo má svedčiť o tom, že žalobkyňa bola uzrozumená s tým, že ako výlučný vlastník rodinného domu je v katastri nehnuteľností zapísaný len žalovaný a že tento zápis zodpovedá skutočnosti. Na margo uvádzaných skúseností žalobkyne s vlastníckym právom k nehnuteľnostiam a ich zápisom v katastri nehnuteľností napokon žalobkyňa dodáva, že kúpnu zmluvu s „Jednotou“, ktorá má týmto skúsenostiam žalobkyne nasvedčovať, uzatvárala žalobkyňa až v roku 2008, teda ak nadobudla nejaké skúsenosti v tejto oblasti, stalo sa tak až po tom, ako bol dokončený predmetný rodinný dom a teda po tom, ako vlastnícke právo k tomuto domu vzniklo a bolo zapísané do katastra nehnuteľností. Žalovaný nemal sám dostatok peňažných zdrojov, z ktorých by mohol financovať výstavbu rodinného domu, rovnako nemal ani dosť robotníkov, hlavne odborných, ktorí by predmetný dom postavili bezodplatne, prípadne za „kamarátsku cenu“. Týchto robotníkov zabezpečila aj žalobkyňa v osobe hlavne svojho otca a jeho pomocníkov, ktorí s vedomím, že pomáha svojej dcére vybudovať domov, pracoval na stavbe bezodplatne. Na stavbe rodinného domu sa podieľala i žalobkyňa a to jednak osobne, vykonávaním prác, samozrejme podľa jej možností a schopností a jednak finančne, nielen zo svojho podnikania, ale aj z príspevkov od svojich rodičov, ktorých poskytnutie súd prvej inštancie nepovažoval za sporné. Z uvedených okolností, za ktorých došlo k výstavbe rodinného domu (účastníci v čase dokončenia tohto domu žili v druhovskom pomere a v spoločnej domácnosti šesť rokov, narodila sa im spoločná dcéra; dom bol budovaný za účelom, že v ňom bude zriadená spoločná domácnosť účastníkov a ich dcéry, ktorá v ňom skutočne zriadená bola a účastníci v nej spoločne žili ďalších osem rokov; žiaden z účastníkov si v tomto čase nezabezpečoval žiadne iné bývanie, resp. nehnuteľnosť, v ktorej by mohol bývať), ako aj zo spôsobu, akým bola výstavba domu zabezpečovaná (predovšetkým svojpomoc, na ktorej sa podieľali tak obaja účastníci ako aj ich rodinní príslušníci; financovanie výstavby z prostriedkov oboch účastníkov a z príspevkov rodičov žalobkyne - len z prostriedkov, ktorými žalovaný mohol preukázateľne disponovať - cca 11.500,-€, by nemohla byť stavba domu ufinancovaná) možno odvodiť vôľu účastníkov stavať rodinný dom spoločne a ako spoločný ho užívať a teda uzavretie dohody (minimálne konkludentnej) o vzniku podielového spoluvlastníctva. V danej veci z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že obe strany, tak osobne ako aj s pomocou svojich rodinných príslušníkov a známych, podieľali na vzniku rodinného domu za účelom jeho spoločného užívania, čím došlo k založeniu vzťahu z podielového spoluvlastníctva k tomuto domu.

Žalobkyňa zároveň zobrala späť svoju žalobu v časti, ktorou sa domáha určenia podielového spoluvlastníctva k pozemkom parc. č. 4220/6, 4220/8 a 4220/13 ako aj k stavbe - stolárska dielňa na pozemku parc. č. 4220/6.

Žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobkyňa vzala žalobu späť zrušil a konanie zastavil a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie a teda určí, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou stavby s. č. XXXX - rodinný

dom na pozemku pare. č. 4220/13, prípadne aby ho i vo zvyšnej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. K doručenému odvolaniu žalobkyne sa vyjadril písomne žalovaný prostredníctvom jeho splnomocnenca. Vo vyjadrení uviedol, že podľa neho je nesporné, že výlučne on bol ten, kto mal dostatok finančných prostriedkov na výstavbu rodinného domu, čo okrem iného nepoprel ani jeden vypočutý svedok v konaní pred súdom prvej inštancie. Je zrejmé, že žalovaný je úspešným podnikateľom už skutočne dlhú dobu, o čom má žalobkyňa samozrejme ako jeho bývalá partnerka vedomosť, a teda podobnými tvrdeniami sa snaží iba účelovo súd zavádzať. Z predloženého výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že žalovaný bol súkromným podnikateľom už od roku 1996. pričom toto živnostenské oprávnenie zaniklo až v roku 2013. Z predložených dôkazov a svedeckých výpovedí súd prvej inštancie správne posúdil skutkový stav tak, že stavba rodinného domu bola financovaná výlučne žalovaným z jeho vlastných finančných prostriedkov, ako aj z požičaných peňazí a s finančnou pomocou jeho rodičov. Skutočnosť, že práve žalovaný bol ten, kto finančne zabezpečoval nielen chod stavby, ale aj spoločnú domácnosť, okrem iného tiež potvrdila svedecká výpoveď matky žalobkyne, ktorá sama potvrdila, že žalovaný dával žalobkyni na domácnosť peniaze. Argumenty žalobkyne ohľadom toho, že daňové priznanie hoc vykazuje stratu, nemôže byť relevantným dôkazom toho, že žalobkyňa nemala dostatok finančných prostriedkov na financovanie stavby, považuje žalovaný za absurdné. Žalovaný sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že predložené daňové priznania z čias podnikania žalobkyne iba potvrdili, že žalobkyňa skutočne počas celého spoluzitia nedisponovala finančnými prostriedkami, ktoré by mohla použiť na výstavbu rodinného domu. Okrem toho, že žalovaný financoval celú výstavbu rodinného domu sám, musel financovať sám aj celý chod domácnosti, čo potvrdila okrem iného výpoveď matky žalobkyne. Žalobkyňa počas celého trvania vzťahu so žalovaným nemala dostatok finančných prostriedkov. Žalovaný nepopiera, že sa žalobkyňa občas starala i pokrm pre robotníkov na stavbe rodinného domu, avšak túto skutočnosť nepovažuje za podielanie sa na výstavbe rodinného domu v takej miere, že by to zakladalo podielové spoluvlastníctvo žalobkyne k domu. V konaní pred súdom prvej inštancie sa z každej svedeckej výpovede rovnako preukázalo tvrdenie žalovaného, že všetky osoby podieľajúce sa na prácach na stavbe rodinného domu mali byť za prácu riadne odmeňované, okrem otca žalobkyne. Nie je pravdou ani tvrdenie, že mali byť zo strany žalobkyne do stavby vložené finančné prostriedky, ktoré mali žalovanej poskytnúť rodičia. Pokiaľ jej nejaké finančné prostriedky aj poskytli, tieto pravdepodobne vložila do svojho podnikania, avšak určite nie do stavby. Žalobkyňa doteraz nijako nepreukázala, akou čiastkou, prípadne akým iným spôsobom sa mala na výstavbe sporného rodinného domu podieľať, a to do tej miery, ktorá by mala zakladať jej spoluvlastnícky podiel na dome. Je zrejmé, že žalobkyňa sa určenia jej podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti domáha len účelovo, bez akýchkoľvek preukázateľných dôkazov o vzniku takéhoto spoluvlastníctva. Táto nepreukázala ako existenciu dohody o vzniku spoluvlastníctva na stavbe, tak jej finančný, ani žiaden iný podiel na jej nadobudnutí. Žalovaný sa nestotožňuje s tvrdením žalobkyne, žeby medzi ním a žalobkyňou existovala akákoľvek dohoda o nadobudnutí nehnuteľnosti do podielového spoluvlastníctva, rovnako tak vylučuje zámer spoločne, teda s vynaložením spoločného úsilia a spoločných finančných prostriedkov vybudovať rodinný dom, v ktorom budú spoločne žiť. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Čo sa týka čiastočného späťvzatia žaloby, s týmto žalovaný súhlasí, nakoľko tieto nehnuteľnosti sú rovnako, ako aj rodinný dom bezpochyby v jeho výlučnom vlastníctve.

7. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Pred uplynutím odvolacej lehoty žalobkyňa podaním zo dňa 26.7.2017 vzala späť žalobu v časti o určenie spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. Q. L., zapísaným na Liste vlastníctva č. XXXX ako parcely č. 4220/6, 4220/8, 4220/13, stavba s. č. XXXX - stolárska dielňa na parcele č. 4220/6 a navrhla konanie v tejto časti zastaviť bez uvedenia dôvodu. Žalovaný podaním zo dňa 30.8.2017 vyjadril súhlas s týmto čiastočným späťvzatím žaloby, nakoľko nehnuteľnosti sú bezpochyby v jeho výlučnom vlastníctve.

9. Podľa § 370 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia.

10. Podľa § 370 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

11. Podľa § 370 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

12. Keďže v danom prípade došlo zo strany žalobkyne k čiastočnému späťvzatiu žaloby v čase, keď už rozhodol vo veci súd prvej inštancie, ale jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť, pričom žalovaný, ktorému bolo čiastočné späťvzatie žaloby doručené na vyjadrenie, s ním vyslovil súhlas, čím boli naplnené všetky zákonné predpoklady pre aplikáciu citovaného ustanovenia § 370 Civilného sporového poriadku, odvolací súd čiastočne späťvzatie žaloby pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v ostatnej nezrušenej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v ostatnej nezrušenej časti vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

14. Predmetom konania je (po čiastočnom zastavení konania) požiadavka žalobkyne na určenie, že je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 1/2-ica vzhľadom k celkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Q. L., zapísanej na Liste vlastníctva č. XXXX ako rodinný dom s. č. XXXX na parcele č. 4220/13 (ďalej aj „rodinný dom“). Súd prvej inštancie vychádzajúc z výsledkov dokazovania dospel k záveru, že v súdenom spore nebolo preukázané uzavretie dohody medzi stranami sporu o tom, že rodinný dom, ktorý sa stavia, bude v podielovom spoluvlastníctve strán sporu. Žalobkyňa nesúhlasila s rozsudkom súdu prvej inštancie, keď v odvolaní poukazovala na to, že z okolností, za ktorých došlo k výstavbe rodinného domu možno odvodiť vôľu strán stavať rodinný dom spoločne, ako spoločný ho užívať, teda uzavretie dohody (minimálne konkludentne) o vzniku podielového spoluvlastníctva. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobkyne je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či právne správne posúdil jej nárok.

15. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov

súdu prvej inštancie odchyliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

16. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu).

17. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je podľa celkom jednoznačnej úpravy v zákone i v zmysle ustálených záverov teórie procesného práva, aj relevantnej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry), základným procesným predpokladom každej tzv. určovacej žaloby, pričom bez jeho existencie je vylúčené zaobranie sa takouto žalobou vecne. Uvedené znamená, že v konaní o tzv. určovacej žalobe je vyriešenie si otázky existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení prvou povinnosťou súdu, pretože len kladná odpoveď na takúto otázku poskytuje priestor pre ďalšie konanie vo veci samej (teda najmä dokazovanie zamerané na vecnú podstatu problému), kým naopak odpoveď záporná (teda záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu) má viesť k bezodkladnému zamietnutiu žaloby, a to nielen z dôvodu čo najväčšej hospodárnosti konania, ale spravidla i pre naznačenie cesty k ochrane práv strán procesne prípustným spôsobom, ktorým je spravidla buď iné, než požadované určenie alebo naopak plnenie.

18. Určovacie žaloby všeobecne majú potom opodstatnenie tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia, nakoľko určovacia žaloba podľa ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku má charakter prostriedku preventívnej ochrany práva a naopak nápravu stavu vzniknutého porušením práva možno zásadne zjednať už len za pomoci žaloby na plnenie (§ 137 písm. a) Civilného sporového poriadku). Okrem toho tu však musí byť stav právnej neistoty žalobcu, ktorý má určovacia žaloba odstrániť, pričom naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení musí spočívať v tom, že práve takéto určenie (nie teda žiadne iné) vyrieši všetky sporné právne otázky medzi stranami a vytvorí tak aj pevný právny podklad pre ich budúce právne vzťahy (čiže najmä vytvorí prekážku pre prípadné ďalšie určenia a podľa možnosti predíde aj sporom o plnenia). Práve z toho inak plynie, že naliehavý právny záujem nemôže byť daný tam, kde právna otázka majúca sa vyriešiť v konaní o určení má len povahu otázky predbežnej, či čiastkovej, vo vzťahu k inej právnej otázke, ktorá sa môže sama stať predmetom určovacej žaloby a z takejto filozofie evidentne vychádzala / vychádza aj rozhodná úprava procesného práva.

19. V súdenom spore niet pochybností o tom, že ide o určovaciu žalobu v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (pôvodne § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania žaloby), pretože žalobkyňa sa domáha určenia vlastníctva k nehnuteľnosti, teda ide o určenie, či tu právo je, pričom na tomto určení musí byť daný naliehavý právny záujem. Právny vzťah vlastníctva, o ktorého určení ide, je svojimi subjektmi vymedzený osobou, ktorá svoje právo tvrdí, a osobami, v ktorých prospech svedčí zápis v katastri nehnuteľností. Vzhľadom k právnym a evidenčným účinkom zápisu vlastníckych vzťahov v katastri nehnuteľností sa totiž záznamom uskutočneným na základe súdneho výroku o určení završuje proces odstránenia neistoty v doterajšom určení právneho vzťahu. Ak je teda navrhovateľom tohto určenia osoba, ktorá tvrdí, že ona je oprávnená v právnom vzťahu, vyplýva z logiky veci, že sa svojim právom obracia proti tým osobám, ktoré svoje postavenie oprávnených práve o zápis v katastri nehnuteľností opierajú. O splnenie uvedených podmienok naliehavého právneho záujmu teda možno uvažovať len v prípade, ak bude súdny výrok spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu. Súdna prax sa ustálila na názore, že určovacia žaloba je prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. O takýto prípad išlo aj v prejednávanvej veci, keďže aktuálne zapísané vlastníctvo v katastri nehnuteľností k spornej nehnuteľnosti svedčí v prospech žalovaného. Preto aj v prípade uplatneného nároku na určenie vlastníctva k spornej nehnuteľnosti možno dospieť k záveru o splnení podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko žalovaný je zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti.

20. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k domu alebo k stavbe postavenej spoločnou činnosťou viacerých osôb, je rozhodujúca dohoda uzavretá medzi nimi o založení spoluvlastníckych vzťahov. Táto dohoda nemusí byť písomná, nie je ani potrebné, aby sa v nej účastníci vopred dohodli o veľkosti spoluvlastníckych podielov pred

dokončením stavby, musí z nej však byť zrejmé, že účastníci chceli založiť podielové spoluvlastníctvo k stavbe, napr. tým, že veľkosť podielov bude závisieť od miery, akou sa jednotliví účastníci dohody pričínili na postavení stavby. Ak podiely spoluvlastníkov neboli dohodnuté inak, sú rovnaké. Vlastníctvo k novo zhotovenej stavbe nadobúda ten, kto stavbu uskutočnil s právne relevantne prejavým úmyslom mať ju pre seba (stavebník). Nie je rozhodujúce, komu bolo adresované rozhodnutie o stavebnom povolení. Pri posúdení vlastníckych vzťahov k stavbe vzniknutej spoločnou činnosťou viacerých osôb je potrebné vychádzať z obsahu dohody uzavretej medzi týmito osobami. Takáto dohoda, ktorá nemusí byť písomná, založí spoluvlastníctvo len vtedy, ak z jej obsahu je zrejmé, že účastníci dohody chceli spoluvlastnícky vzťah založiť. Pokiaľ však stavbu vykonávajú viaceré osoby, ktoré o vlastníctve k novej stavbe neuzavreli žiadnu dohodu, pričom z okolností veci nie je zrejmé, že malo ísť o stavbu vo vlastníctve len niektorých z týchto osôb, sú stavebníkmi všetky tieto osoby, ktoré sa stávajú podielovými spoluvlastníkmi (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 2.11.2005 sp. zn. 22 Cdo 2062/2005). Identický právny záver prijal tiež Najvyšší súd ČR v rozsudku z 25.6.2007 sp. zn. 22 Cdo 2258/2007.

21. Bez dohody účastníkov o tom, že založia podielové spoluvlastníctvo k stavbe uzavretej ešte pred začatím stavby, nemôže vzniknúť podielové spoluvlastníctvo. Na posúdenie otázky vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe stavanej spoločnou činnosťou viacerých osôb je rozhodujúca dohoda medzi nimi, obsahom ktorej je založenie spoluvlastníckych vzťahov. Na uzatváranie takejto dohody sa vzťahujú všeobecné ustanovenia § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch. Zákon na jej uzavretie nepredpisuje žiadnu konkrétnu formu, preto môže byť dohoda urobená buď výslovne (za použitia slov) tak, že sa slová prednesú ústne alebo zaznamenajú písomne, alebo tiež iným, než výslovných spôsobom (konkludentne), ktorý nevzbudzuje pochybnosti o tom, čo chceli účastníci prejavíť (§ 35 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Či už je takýto právny úkon urobený v tej alebo onej forme, na jeho platnosť sa vyžaduje splnenie požiadaviek určitosti a zrozumiteľnosti ustanovených zákonom (pozri § 37 Občianskeho zákonníka). Z obsahového hľadiska musí byť z dohody zrejmé, že účastníci tohto právneho úkonu sa aj s prihliadnutím na ďalšie okolnosti vopred dohodli (teda skôr, než sa začalo so stavbou), na založení podielového spoluvlastníctva k stavbe. Bez zmluvného konsenzu účastníkov o tom, nemôže dôjsť k uzavretiu dohody o vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 93/99).

22. Z vyššie uvedených skutočností a z právnej praxe teda jednoznačne vyplýva, že pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe je potrebná dohoda. V prípade, ak takáto dohoda neexistuje, resp. je sporná, vlastníctvo k danej stavbe nadobudne stavebník. Kto je stavebníkom, je potrebné skúmať v rámci dokazovania v súdnom konaní; je ním osoba, ktorá sa fakticky podieľa na zhotovení stavby, pričom nemôže ísť iba o určitú formu výpomoci v rámci rodiny, resp. iných vzťahov.

23. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na nepreukázanej existencii dohody o vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe rodinného domu medzi stranami sporu. Je nesporné, že v danom prípade pre určenie podielového spoluvlastníctva k stavbe rodinného domu strán sporu, bolo potrebné skúmať existenciu takejto dohody. Súd prvej inštancie sa touto skutočnosťou aj zaoberal, keď dospel k záveru o jej neexistencii, ktorú skutočnosť vyvodil z vykonaných dôkazov, keďže žalobkyňa v konaní žiadnym spôsobom existenciu tejto dohody nepreukázala, iba tento konsenzus medzi nimi tvrdila. Naopak žalovaný existenciu akejkoľvek dohody od začiatku popieral. Súd prvej inštancie prijal záver o neexistencii dohody o založení podielového spoluvlastníctva. Z doterajšej súdnej praxe vyplýva, že na posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k stavbe postavenej spoločnou činnosťou viacerých osôb je rozhodujúca dohoda o vzniku spoluvlastníckych vzťahov k budovanej stavbe uzavretá medzi týmito osobami, pričom táto dohoda nemusí byť písomná a nie je ani potrebné, aby sa v nej účastníci vopred dohody na veľkosti spoluvlastníckych podielov, musí však z jej obsahu nad všetky pochybnosti byť jasné, že účastníci podielové spoluvlastníctvo chceli založiť. V danom prípade však táto podmienka splnená nebola, nakoľko nebola nad všetky pochybnosti preukázaná existencia takejto dohody vopred pred tým, než sa začalo so stavbou a konsenzus o tom, že strany chceli podielové spoluvlastníctvo založiť, keďže žalovaný od samého začiatku zotrval na svojom tvrdení, že predmetnú stavbu realizoval a staval sám a v žiadnom prípade nemienil založiť podielové spoluvlastníctvo so žalobkyňou. Už samotná táto skutočnosť existenciu dohody spochybňuje a nie je možné na ňu prihliadať, ako na platne uzavretú. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že dohoda o podielovom spoluvlastníctve musí spĺňať všetky náležitosti platného právneho úkonu, a to najmä v tomto prípade z hľadiska prejavu vôle oboch strán takejto dohody, ktorá musí nespochybiteľne byť do tohto úkonu pretavená tak, aby nevzbudzovala žiadne pochybnosti. Ak teda žalovaný jednoznačne existenciu takejto dohody popieral, nie je možné

žalobkyňou tvrdenú dohodu vyhlásiť za platne uzavretú, nakoľko popiera existenciu vôle žalovaného uzavrieť takúto dohodu. So závermi súdu prvej inštancie o neexistencii takejto dohody sa odvolací súd stotožňuje.

24. Rovnako súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že stavebníkom domu bol výlučne žalovaný a tento staval výlučne z vlastných peňažných prostriedkov získaných z úveru a z podnikania. Pokiaľ totiž stavbu uskutočňuje viacero osôb, ktoré o vlastníctve k novej stavbe neuzavreli žiadnu dohodu, pričom z okolností veci nie je zrejmé, že malo ísť o stavbu vo vlastníctve len niektorých z týchto osôb, sú stavebníkmi všetky tieto osoby, ktoré sa sávajú podielovými spoluvlastníkmi. Existencia dohody o založení podielového spoluvlastníctva nevyšla v konaní najavo, bolo na súde prvej inštancie, aby na základe skutkových zistení (vychádzajúcich z navrhnutých a vykonaných dôkazov) dospel k záveru, či malo ísť o stavbu v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a žalovaného. Túto úvahu, že stavebníkom domu bol výlučne žalovaný, súd prvej inštancie riadne odôvodnil, nie je zjavne neprimeraná a odvolací súd ju nespochybňuje.

25. Žalobkyňa v odvolaní predovšetkým namietala, že z okolností danej veci možno odvodiť vôľu strán stavať rodinný dom spoločne a ako spoločný ho užívať. Poukazovala na to, že z vykonaných dôkazov nie je zrejmé, že žalovaný mal sám dostatok finančných prostriedkov na výstavbu rodinného domu a naopak je zrejmé, že na výstavbu rodinného domu musela prispievať i žalobkyňa. Tiež uvádzala, že je nepodložené skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že by žalobkyňa nemala žiadne finančné prostriedky, ktorými by sa mohla podieľať na financovaní výstavby rodinného domu, keďže mala finančné prostriedky z podnikania a na financovaní rodinného domu sa podieľala i z prostriedkov, ktoré jej poskytovali rodičia.

26. Pokiaľ ide o skutkové závery, ktoré súd prvej inštancie vyvodil z vykonaného dokazovania a ktoré posúdil i podľa vyššie uvedených právnych záverov (odsek 20., 21., 22.), tu považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne. V nadväznosti na odsek 23. tohto rozhodnutia je nutné ešte uviesť, že existencia dohody o založení spoluvlastníckych vzťahov medzi stranami k predmetnému rodinnému domu nebola preukázaná ani svedeckými výpoveďami svedkov navrhnutých žalobkyňou. Svedkyňa Y. V. sa k novej existencii takejto dohody nevyjadrovala, svedkyňa C. V. V. nemala vedomosť o existencii takejto dohody, svedkyňa Y. M. uviedla, že o vlastníckych vzťahoch nevedeli, o tom sa so žalobkyňou nerozprávali a svedok Y. M. uviedol, že o vlastníckych vzťahoch k domu so žalovaným nehovoril a sám sa domnieval, že nehnuteľnosti budú spoločné. Ostatní svedkovia, navrhnutí žalovaným, sa jednoznačne vyjadrili, že nemali vedomosť o existencii dohody o založení podielového spoluvlastníctva, prípadne sa k tejto skutočnosti nevyjadrovali.

27. V spore, v ktorom sa žalobca domáha kladného určenia svojho tvrdeného vlastníctva zaťažuje ho dôkazné bremeno, t. j. povinnosť tvrdenia, akým titulom svoje tvrdené vlastníctvo nadobudol (rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo 71/2008 z 24.2.2010). V spore o určenie vlastníckeho práva má tak žalobca bremeno tvrdenia, že je vlastníkom veci a z akých skutočností svoje vlastníctvo vyvodzuje. Z tohto bremena tvrdenia potom pre žalobcu vyplýva bremeno dôkazné, a to preukázať existenciu nadobúdacieho vlastníckeho titulu, resp. skutočností spôsobilých založiť takýto nadobúdací titul. Ak tieto skutočnosti budú preukázané, žalobca uniesol ako bremeno tvrdenia, tak i dôkazné bremeno.

28. Preto pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že žalovaný nepreukázal, že mal dostatok peňažných prostriedkov na výstavbu rodinného domu, je jej odvolacia námietka s poukazom na odsek 27. tohto rozhodnutia nenáležitá. Žalovaný je v katastri nehnuteľností zapísaný ako výlučný vlastník sporného rodinného domu. Údaje zapísané v katastri nehnuteľností sú hodnoverné a záväzné, pokiaľ sa nepreukáže opak. Hodnovernosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností je teda založená na vyvrátiteľnej domnienke. Súd je oprávnený v konaní o vlastníckej žalobe ako predbežnú riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti; pri posúdení otázky, kto je vlastníkom, môže sa aj odchýliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností (rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 67/2000 z 27.10.2000). Rozhodnutie o určení vlastníckeho práva, ktoré sa opiera o ustanovenie § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku je rozhodnutím deklaratórnym a preto je možné žalobe vyhovieť len v prípade, že žalobca je v dobe rozhodovania vlastníkom nehnuteľnosti. Teda môže byť určená len existencia takého práva, ktoré existuje ku dňu vyhlásenia rozsudku. Samotný katastrálny zákon predpokladá, že môže existovať rozdiel medzi skutočným právnym stavom a jeho zápisom v katastri nehnuteľností, že v prípade rozporu medzi právnym stavom evidovaným v katastri nehnuteľností a stavom skutočným, musí

súd vychádzať zo skutočného stavu, pritom je oprávnený posudzovať ako predbežné otázky platnosť nadobúdacích titulov a prihliadať na skutočnosti, ktoré majú za následok nesúlad medzi stavom katastra a skutočným stavom. Z uvedených dôvodov bola práve žalobkyňa tým subjektom, ktorý musel preukázať tvrdenie, že skutočný stav je taký, že je spoluvlastníčkou rodinného domu, keďže v spore, v ktorom sa žalobkyňa domáha kladného určenia svojho tvrdeného vlastníctva, ju teda zaťažuje dôkazné bremeno, t. j. povinnosť tvrdenia, akým titulom svoje tvrdené vlastníctvo nadobudla. Preto je správny ten záver, že žalobkyňa bola v konaní povinná preukázať titul nadobudnutia vlastníckych práv k predmetu sporu a preukázať nesprávnosť údajov katastra nehnuteľností, nie žalovaný, čo sa však nestalo. V tomto smere nie je možné stotožniť sa ani s ďalšou odvolacou námietkou (i keď bez vplyvu na vyššie uvedený záver), že žalovaný preukázateľne disponoval v čase výstavby len sumou 11.500 eur zo stavebného sporenia a zo stavebného úveru, keďže sám žalovaný uvádzal, že peniaze na výstavbu mal aj z vlastného podnikania, keď skutočnosť, že žalovaný podnikal po dobu trvania vzťahu so žalobkyňou, nebola medzi stranami sporná, pričom je irelevantné, ako formou podnikal (či ako živnostník alebo ako spoločník obchodnej spoločnosti).

29. Žalobkyňa tiež v odvolaní poukazovala na to, že je zrejmé, že na výstavbu rodinného domu musela prispievať aj ona a že v rozhodnej dobe podnikala a na výstavbu rodinného domu prispievala z peňazí získaných z podnikania a od rodičov. Obaja rodičia žalobkyne ako svedkovia v konaní jednoznačne potvrdili, že dávali žalobkyňi počas spoluzitia peniaze v hotovosti, teda skutkové tvrdenie žalobkyne o tejto skutočnosti bolo preukázané ich svedeckými výpoveďami. Súd prvej inštancie ďalej skúmal, či peňažné prostriedky žalobkyne získané od jej rodičov boli použité práve na výstavbu rodinného domu, pričom konštatoval, že tomu tak nebolo (podľa záverov súdu prvej inštancie mala žalobkyňa takto získané peniaze použiť na kúpu nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve). Strany sú totiž povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch strán, svedkov, listiny a pod. (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia konania pred súdom prvej inštancie, následne § 132 ods. 1, § 185 ods. 1, § 187 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016). Toto svoje procesné oprávnenie žalobkyňa využila a na podporu tohto svojho tvrdenia navrhla vykonať dôkaz len výsluchom svedkov, avšak žiaden zo žalobkyňou navrhnutých svedkov nepotvrdil skutočnosť tvrdenú žalobkyňou, že peniaze získané od rodičov žalobkyňa ďalej použila na výstavbu rodinného domu, resp. k tejto skutočnosti sa nevyjadrovali, dokonca sama matka žalobkyne Y. M. v konaní uviedla, že nebola prítomná pri tom, že by žalobkyňa niečo platila za stavbu. Napokon ani sama žalobkyňa svojou výpoveďou nepresvedčila súd prvej inštancie, rovnako odvolací súd, o investovaní vlastných peňažných prostriedkov do výstavby rodinného domu, keď sama sa nevedela bližšie vyjadriť, akú konkrétnu sumu investovala počas výstavby, kedy, kde a aký stavebný materiál zakupovala, teda aký materiál na stavbu dodala ona sama. Náležitým je potom prijať záver o tom, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, že vlastné peňažné prostriedky použila na výstavbu rodinného domu a stala sa tak spoločne so žalovaným jeho stavebníkom. Nadbytočným je potom aj konštatovanie súdu prvej inštancie, na čo poukazovala žalovaná v odvolaní, že peniaze od rodičov použila žalobkyňa na kúpu nehnuteľnosti do jej výlučného vlastníctva, keďže relevantným je skutkový záver, že tieto peniaze nepoužila žalobkyňa práve na výstavbu rodinného domu.

30. Žalobkyňa ďalej v odvolaní namietala, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie o tom, že nemala žiadne finančné prostriedky na financovanie výstavby rodinného, sú nepodložené, keďže v danom čase podnikala. Výstavba rodinného domu sa uskutočňovala v období od júna 2003 do novembra 2004 a žalobkyňa podnikala na základe živnostenského oprávnenia od 15.4.2003 (deň vzniku živnostenského oprávnenia) do 21.11.2011 (od 22.11.2011 bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie), keď predtým od 12.1.2000 do 14.4.2003 bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Z listinných dôkazov - daňových priznaní žalobkyne jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa v rokoch 2003 a 2004 vykazovala v podnikaní daňovú stratu, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporná a na čo súd prvej inštancie správne poukázal. Ak žalobkyňa v odvolaní poukazuje na to, že vykázanie daňovej straty automaticky neznamená, že podnikateľ všetky dosiahnuté príjmy použil na podnikanie a ona sama tak mala príjem z podnikania, ktorý použila na financovanie výstavby rodinného domu, je jej odvolacia námietka nenáležitá. V tomto smere odvolací súd poukazuje na to, že žalobkyňou uvádzaná skutočnosť, že jej príjmy z podnikania neboli minuté len na podnikanie, nie je novou skutočnosťou, ktorú objektívne nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a ktorá by spĺňala procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa na podporu tohto svojho tvrdenia (použitie príjmu z podnikania na výstavbu rodinného domu napriek vykázaniu daňovej straty v podnikaní)

nenavrhla v konaní pred súdom prvej inštancie vykonať žiadne ďalšie dôkazy napriek márnemu poučeniu podľa ustanovenia § 182 Civilného sporového poriadku a v tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal.

31. Ak žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nezobral do úvahy skutočnosť, že sa na výstavbe rodinného domu podieľala i ona varením pre robotníkov, upratovaním, ďalej tým, že značnú časť stavby realizoval jej otec a ďalší rodinní príslušníci, ktorých účasť zabezpečila ona, je i tento odvolací argument neopodstatnený. Stavebníkom v zmysle občianskeho práva nie je ten, kto sa podieľal na stavebných prácach, ale ten kto stavbu uskutočnil s úmyslom mať ju pre seba. Posúdenie, či ide o takýto prípad, záleží na vykonaných dôkazoch a ich hodnotení súdom. Z vykonaného dokazovania výsluchom samotného žalovaného i výsluchom svedkov (E. T., Y. T., Y. T., M. T., Y. M., E. U.) vyplynulo, že všetky osoby vykonávajúce práce na stavbe vrátane rodinných príslušníkov vyplácal vždy sám žalovaný, s výnimkou otca žalovanej Y. M.. Preto ak aj žalobkyňa zabezpečila účasť jej rodinných príslušníkov na výstavbe rodinného domu, nemožno prijať záver, že sa týmto spôsobom podieľala na výstavbe rodinného domu, keďže za vykonanú prácu im platil priamo a len žalovaný. Čo sa týka otca žalobkyne Y. M. odvolací súd poznamenáva, že z jeho pohľadu sa mohlo i javiť, že strany sporu stavajú dom spoločne, avšak sám vo svojej výpovedi uviedol, že o vlastníckych vzťahoch sa so žalovaným nerozprával a jeho účasť na realizácii stavby možno charakterizovať ako postavenie osoby pomáhajúcej inej osobe, stavebníkovi - žalovanému (ako druhovi jeho dcéry a otcovi jeho vnučky). K námietke žalobkyne, že sa na výstavbe podieľala upratovaním a varením pre robotníkov, pričom ňou dodanie materiálu a ďalšie financovanie výstavby nebolo preukázané, odvolací súd uvádza, že túto činnosť nemožno samú osebe charakterizovať ako faktické podieľanie sa na stavbe ale len rodinnú výpomoc žalovanému, s ktorým v tom čase zdieľala spoločnú domácnosť, keďže vykonávanie len týchto činností na stavbe (ostatné tvrdenia žalobkyne neboli preukázané) nemožno považovať za uskutočnenie stavby s právne relevantným preukázaným úmyslom mať ju, čo by malo viesť k nadobudnutiu jej vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

32. Žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávnosť skutkových zistení súdom prvej inštancie a nesprávne právne posúdenie vecí súdom prvej inštancie. Odvolací súd konštatuje, že po preskúmaní veci nezistil skutkové ani právne vady napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

33. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku, na ktorý poukazuje žalobkyňa, je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli stranami prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplynuli z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

34. Žalobkyňa v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než súd prvej inštancie a robí z vykonaných dôkazov vlastné skutkové závery týkajúce sa jej nároku na určenie spoluvlastníctva k stavbe rodinného domu. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa považuje taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku. Podľa citovaného ustanovenia hodnotí súd dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, poprípade poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ustanoveniam § 192 - § 194 Civilného sporového poriadku.

35. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku totiž možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné

usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu prvej inštancie v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

36. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným odvolacím dôvodom, ale v danom prípade táto námietka nie je opodstatnená, pretože súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Pokiaľ žalobkyňa zotrváva na právnych názoroch, ktoré sú odlišné (iné) od právneho posúdenia veci konajúcim súdom, polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vyslovených právnych záverov pre nezohľadnenie právnej argumentácie strany sporu, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

37. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody uvádzané žalobkyňou nie sú naplnené.

38. Dôkazným bremenom sa rozumie zodpovednosť strany za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v prípadoch, kedy určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola pre nečinnosť strany (v dôsledku nesplnenia povinnosti uloženej strane v § 120 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase konania pred súdom prvej inštancie) preukázaná (resp. objektívne nemohla byť preukázaná) a kedy výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží potom na tej strane, ktorá z jej existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Žalobkyňa v súdenom spore neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie ňou tvrdých skutočností, keď z dokazovania nevyplývalo, že strany sporu uzavreli dohodu o spoluvlastníctve k stavbe pred jej vznikom a že by stavbu uskutočňovali spoločne, a preto súd prvej inštancie správne žalobu zamietol.

39. Ďalšie odvolacie argumenty žalobkyne odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilé privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

40. S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne, rozhodol vo výroku vecne správne a preto odvolací súd s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, vrátane vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého), potvrdil.

41. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

42. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).